

[Ingeborg Refslund Thomsen.]

der ikke har gyldighed herhjemme. Med den erfaring, vi har fra fremmedherredømmets tid, mener vi, at hvis de unge i grænselandet skal kunne gøre fyldest i deres gerning, må de gennem lære- og studieårene bevare og uddybe den nære kontakt med forholdene i det land, hvis statsborgere de er. Denne erfaring vil man også før eller senere komme til at gøre i Sydslesvig.

Vi tager dette standpunkt. Ikke fordi vi tror, at den højere danske skole lidt efter lidt vil formå at gøre tyske børn danske. Da vor første danske rektor ved statsskolen i Aabenraa, rektor Mogensen, efter 20 års virke forlod sin skole, var det hans erfaring, at de tyske børn ikke blev dansksindede af at gå i en dansk skole — det sker meget sjældent —, men de fik en mere venlig og forstående indstilling overfor det danske. Dette mål kan vi til enhver tid forsvare at stræbe efter. Det vil jo ofte være således, at et mindretal ønsker isolationen for at oprettholde et skarpt, måske ikke altid helt naturligt skel. Vi ønsker ikke at fremme denne tendens, aldeles ikke fordi vi vil vinde proselytter, men fordi det efter mindretallets hele karakter og nære tilknytning til landsdelens øvrige befolkning er kunstigt at ville uddybe et skel, der efter vor mening slet ikke findes i Nordslesvig.

Mit parti kan anbefale at stemme for lovforslaget i den foreliggende form.

Undervisningsministeren (Hvidberg): Jeg vil gerne takke de ærede ordførere for deres — jeg tør sige både instruktive og for mig på flere måder lærerige foredrag om denne sag.

Jeg vil gerne sige til det ærede medlem hr. Alfred Kristensen, at jeg ikke ønsker at komme ind i en debat om, hvorvidt jeg har været mere heldig i året 1946 end i året 1952. Jeg skal indskrænke mig til at sige, at jeg i og for sig har en god samvittighed, når jeg tænker tilbage på 1946. Det var jo heller ikke det, at man så at sige lagde de tyske privatskoler ind i denne ramme, som jeg var imod; det var noget andet og større, jeg dengang var imod. Men det skal jeg som sagt ikke komme ind på.

Det ærede medlem var åbenbart noget ilde berørt ved, at jeg i folketinget havde nævnt det standpunkt, som det ærede medlem havde givet udtryk for i det møde med skoledirektionerne, der holdtes i undervisningsministeriet. Jeg ved ikke, om man egentlig kan sige, at en sådan rent saglig bedømmelse af en ting og et sådant

sagligt standpunkt som det, det ærede medlem indtog, skal være en hemmelighed. Det ærede medlem kan vel dog ikke have noget imod, at det også bliver offentligt bekendt — det var vist iøvrigt kendt, i alt fald her på rigsdagen — at det ærede medlem havde denne opfattelse.

Ja, når jeg karakteriserede denne opfattelse som radikal, var det naturligvis rent sprogligt ment og ikke at forstå i den gangvise politiske betydning af ordet. Ordet „radikal“ har forbindelse med det latinske ord „radix“, der betyder rod, og jeg synes, at den opfattelse, det ærede medlem gjorde gældende, for så vidt var en mere *rodlig*, som han ønskede, at lov nr. 412 af 12. juli 1946 skulle ophæves med undtagelse af to bestemmelser, der så skulle henlægges til henholdsvis almenloven af 1903 og lov nr. 416 af 12. juli 1946 om friskoler m. v. Men sagen blev senere behandlet, bl. a. i det udvalg, vi kalder 10 mands udvalget, og efter en grundig drøftelse dør blev vi enige om, at den vej skulle man dog vist ikke gå.

Jeg synes ikke, man kan sige, at den måde, hvorpå jeg udtrykte mig i folketinget om det ærede medlems standpunkt, var uriget. Jeg sagde, at hans opfattelse var mere radikal, og det synes jeg også den har været. Men det spiller jo ikke nogen stor rolle, og jeg vil derfor gå over til det næste i det ærede medlems tale, som jeg synes er mere interessant, nemlig det, at han tager så klart afstand fra afskaffelsen af et lokalt tilsyn.

Hvis der nu var et spændt forhold et eller andet sted — sagde det ærede medlem —, hvorledes skulle skoledirektionerne så overhovedet få det at vide? Og det ærede medlem mente, at det var bedst, at det tyske mindretals folk også var med ved det første tilsyn. Disse synsmåder er jeg ikke blind for, og den opfattelse, som er kommet til orde i lovforslaget, at man skulle henlægge tilsynet til skoledirektionerne, er jo ikke noget absolut dogme — jeg er villig til at tage en forhandling om det een gang til. Forslaget er opstået på den måde, at det blev foreslået i skoledirektionernes møde, og såvidt jeg forstod, vandt det almindelig tilslutning dør, hvorefter jeg tilsluttede mig det. Jeg har jo ikke så stor erfaring med hensyn til disse ting, og jeg vil derfor gerne tage det under overvejelse een gang til; men det er her i dag fra flere sider, både af det ærede medlem hr. Bjerre, af det ærede medlem hr. Jørgen Otsen og af det ærede medlem fru Ingeborg Refslund Thomsen, blevet gjort gældende, at en skole-